

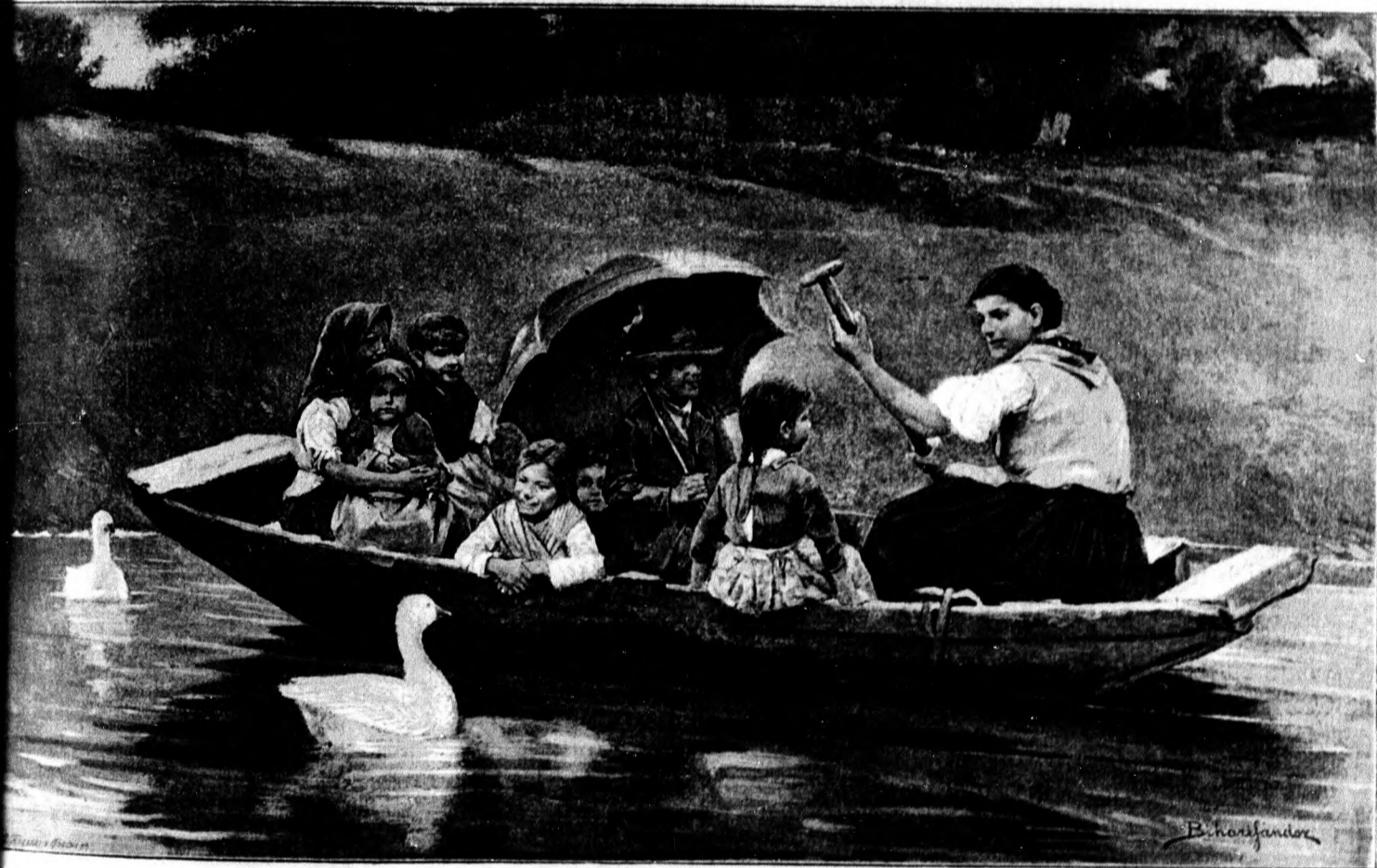
OPRAVDOVÝ
KREŠTĀN
 POLITICKÝ A SPOLOČENSKÝ TÝŽDENNÍK.
 LUDOVÁ PRÍLOHA „SLOVENSKÝCH NOVÍN“.

<i>Predplatná cena:</i>		Vychodí každú nedel' u.	<i>Redakcia a vydavateľstvo: V Budapešti, VII. okr., Aradi-utca 14.</i>
Na celý rok	2 zl. — kr.	Zodpovedný redaktor a vydavateľ: VIKTOR HORNÝANSZKY.	<i>Sem sa majú posielat predplatky a dopisy. Nevyplatené listy sa neprijimajú.</i>
Na pol roka	1 „ — „		
Na štvrt' roka	— 50 „		
Jednotlivé číslo 3 kr.			

Slováci na výstave.

Uprimne sa tešíme, kedykoľvek vidíme na milennárnej výstave skupeninu našich bodrých Slovákov. A tešíme sa tomuto zjavnú z dvojakej príčiny.

prvom mieste musí byť menovaný «Kresťan» nehanbily sa do sveta roztrubovať, že na výstave nemajú Slováci čo hľadať, že výstavu túto sriadili len Maďari a židia; nehanbily sa rozchyrovať,

Na prevoze.

Za prvé tešíme sa, že sa naši dobrí Slováci nedali zaviesť nesvedomitými novinkármí a rozličnými buričmi, ktorí Slovákov všetkými možnými a nemožnými prostriedkami a dôvodami usilovali sa odhovorit od návštevy našej krajinskej výstavy. Spomenuté časopisy, medzi ktorými na

že výstava táto je len peles nemravnosti, kam navštevovatelia nemôžu voviesť svoje ženy a dcéry.

Nenie sa čo čudovať, keď po takejto nevlasteneckej, ba vlastizradnej práci mnohí Slováci boli prestrašení, báli sa ísť na výstavu, lebo nielen v spomenutých časopisoch, lež aj z úst viacerých

farárov a kaplánov počuli len samé hany a šprihaniny na výstavu. No zdravý rozum a túžba presvedčiť sa na vlastné oči, čo je vlastne pravda z chýrov o výstave kolujúcich, zvíťazily v našich dobrých rodákoch a oni hŕne sa hrnuli do Budapešte.

A čo tu potom videli a skúsili, to ich úplne presvedčilo o tom, že veru všetko to, čo popísal «Kreštan» o výstave a čo im o nej narozprávali nevlasteneckí farári a kapláni, je číra nepravda, je číra lož. Výstavu sriadil jednotný uhorský národ a nie židia. V tomto jednotnom uhorskom národe zahrnutí sú aj Slováci, z pomedzi ktorých aj viacerí vystavili predmety svojej činnosti a šikovnosti. Dosť zle, že tí najnovší priatelia ľudu, vodcovia ľudovej strany, vtedy keď sa výstava sriadovala, miesto toho, aby boli Slováci k tomu mali, žeby výrobky svojho domáceho priemyslu čím vo väčšom počte vystavili, odhovárali ich od oboslania výstavy.

Škodlivé následky tejto nesvedomitej, nevlasteneckej práce vidno už teraz. Dokážeme to príkladmi. Bosnia a Hercegovina vystavily si osobitný pavillon, v ktorom sú veľmi bohaté zastúpené výrobky domáceho priemyslu týchto dvoch krajín. Ale nielen hotové výrobky sú tu vystavené, lež zároveň sriadené sú aj dielne, v ktorých robotníci ustavične pracujú. Veľmi málo je takých navštevovateľov výstavy, ktorý by si niečo nekúpil z týchto tu vyhotovovaných priemyselných výrobkov a tak výstavníci majú značný hmotný ošoh nielen počas výstavy, lež týmto spôsobom zadovažujú si odberateľov na budúce, lebo ich výrobky stanú sa takto známymi po celom svete.

Toto samé by boli mali spraviť aj Slováci. Novopečení priatelia ľudu, vodcovia ľudovej strany, keby im skutočne išlo o dobrobyt slovenského ľudu, boli by sriadovali výbory, tieto by boli sbierali krásne výrobky slovenského priemyslu a zaslali ich na výstavu. Tu by sa svet bol obznámil s nimi, bol by si ich oblúbil a tak by bol slovenský domáci priemysel rozkvitol. Ale novopečeným priateľom ľudu slovenského nejde skutočne o dobrobyt toho ľudu, ktorého vodcami sa chcú stať a preto ani nemali Slováci k tomu, aby výrobky svoje na výstavu poslali. Ba nielen že ich svojho času boli odhovárali, aby výstavu oboslali, lež aj teraz ich odhovárajú, aby si výstavu túto obzreli. A to prečo? Preto, lebo sa vodcovia ľudovej strany toho boja a báli, že jak Slováci prídu do Budapešti, tu v celkom inom svetle vidia svet, tu sa presvedčia o tom, že sú liberáli nie psohlaví tatári, lež pilní, pracovití, osožní občania, ktorí neunavne pracujú na rozkvetu a blahobyte vlasti, sú to delníci, ktorí ani vlastného zdravia nešajú, lež dňom a nocou pracujú, jako to bol spravil aj blahej pamäti mi-

nister obchodu Gabriel Baross, zakladateľ terajšej výstavy, ktorý predčasne zomrel následkom námahavej práce. S takýmto niečim nemôžu sa chlúbiť vodcovia ľudovej strany.

Ale všetky námahy vodcov ľudovej strany, aby Slováci zdržiavali od návštevy výstavy, boli marné; rozumní Slováci, ktorí sa ostatne radi poučujú, poslúchli radu svojich prirodzených dávnych vodcov a vďačne cestovali do Budapešti na výstavu. Rozprávali sme sa s viacerými z týchto navštevovateľov výstavy. Radosť sa im zrkadlila na tvári, boli uvelebení nad tým čo tu videli, a len to ľutovali, že sa viacerí z ich krajanov dali odhovoriť hlúpyimi táraninami ľudových vodcov.

S druhej strany ale tešíme sa úprimne tejto návšteve Slovákov na výstave preto, že sa pri tejto príležitosti aj o tom presvedčili, že našu milú slovenskú reč tu v hlavnom meste nikto nepotupuje. Že tuná v hlavnom meste každý jeden občan vlasti našej slobodne môže užívať materinskú reč svoju, o tom sa dostatočne presvedčili navštevovatelia výstavy. Sám hlavný župan prešporskej a trencianskej stolice pán Szalavszky slovensky pozdravil Slovákov. Trencianski vyslanci tiež slovensky pozdravovali voličov svojich a to držal každý za niečo prirodzené. Z tohoto sa mohli navštevovatelia výstavy aj o tom presvedčiť, že panslavskými časopismi roztrubované chýry, že Slovákom odoberajú reč ich materinskú, je tiež púha lož. Reč svoju materinskú každý môže slobodne používať. Vláda a jej úradné medzítka nebránia užívanie materinskej reči, lež hatia len nevlastenecké činy istých pánov.

Milí rodáci! vo vašom vlastnom záujme o to vás prosíme, aby ste nepočúvali aj naďalej na reči tých, ktorí vás odhovárajú od navštívenia výstavy, lež spravte tak, jako tí vaši krajanovia, ktorí poslúchli múdre rady a cestovali do Budapešti.

Slovo k rodákam.

Pospomínali sme si tedy doposavád' aspoň zväčša všetko to, čo nám potrebné bolo uvážiť, aby sme jednotlivé jestvujúce smery politické a heslá stránok pochopili a posúdili mohli; prešli sme tedy abecedou. Ale tu zastať nemôžeme, tu zastať, nesmieme. Veľmi mnohé nám je ešte potrebné, aby sme smelo a so spokojným svedomím mohli sa pustiť na pole plnenia najsvätejšej našej povinnosti; aby sme v dobrej viere pribrali sa k práci, ktorej výsledky, ponevác prítomnosť sriadujú a budúcnosť ustálujú, sú pre vlast, národ a nás samých tak veľavýznamnými.

Vieme a poznáme zovnútornosť stránok, počúvame a čítame denne slová veľiké, ktoré nás alebo príjemnou, prajnou nádejou, alebo zas sta-

chom a hrúzou naplňujú. A my máme sa v tomto samostatne vyznať, my máme rozsúdiť, kde je pravda a otvorenosť, kde je lož, mámenie a pokrytstvo.

Tažká to práca, veľká je to úloha zvlášte preto, že každý, kto sa dnes k nám obracia, robí to v rúchu najúprimnejšieho priateľstva, pod záštitou najčistejšej nežistnosti a lásky. — No a my tak radi veríme každému, kto sa nám prajným ukáže, my sami prostí a otvorení všetko za rídze zlato berieme, čo nám srdečne prednášajú. A to hľa je naša chyba. Nie sme opatrní; nerozvažujeme dostatočne a nerozmýšľame prv, než by sme uverili, a nasledujeme skôr, než by sme sa dostatočne presvedčili. Naivní, ľahkoverní sme, a keď bárs kto nám to sľubuje, čo nám je potrebné, čo by sme si sami želali; už nás má, už je on náš a my sme jeho. Neraz sme sa zklamali a z vlastnej škody sme sa málo naučili. Vedia to dobre tí, ktorí nás potrebujú, a preto svoje zábery len tak pobočne spomínajú, tým viacej ale tísnu do popredia také veci, ktoré nám sa zdajú byť prospešnými, aby nás omámili, a podporu našu, bez ktorej jestvovať nemôžu, si vyzískali.

A my im sadáme na lep. Keď nás len po srsti pohladia, keď nám len medový motúžtek pretiahnu, hory-doly hučia od tých «Hosanah!» ktoré privolávame takým, čo by skorej a spravodlivejšie: «Ukrižuj!» zaslúžili.

Povedzme si pravdu! Neteční, ľahostajní sme vo veciach tých, ktoré sú nám najvýznamnejšími, ktorých následky sú nevypočítateľné. — Darmo sa vyhováráme, že my k politike pre biednosť našu ani času nemáme; že však dosť má krajina takých, ktorí sa do toho lepšie rozumejú a majú čas i spôsob namiesto nás sa s tým zaoberať.

Jest v tom i niečo pravdy. Chvála Pánu Bohu, máme značný počet zbehlých synov vlasti, vzdelaných a svedomitých, ktorí by túto vlastneckú prácu zdarile konali, a mohli by sme sa sveriť na nich, keby sa k činnosti za nás len takito podarení a uspôsobení hlásili. Ale práve takito sa nezvykli natískať, práve takito musia byť nami vyhľadani, proseni a často verejnou dôverou nútení ku prevzatí veľkých a zodpovednosti plných povinností. Kým naopak húfy daromníkov sa tísnu na pole zákonodarstva zo všetkých možných príčin, len nie z tej, aby na blahu vlasti a národa pracovali.

Preto buďme opatrní; rozvažujeme prísne, prv než by sme sa sem, lebo tam pripojili. Neverme slepo sľubom, ktoré sa často nedajú ani vyplniť; nehrňte sa slepo za takými, ktorí sa k nám len vtedy obracajú, keď nás potrebujú.

Kortešačné búrky sa už valne zjavujú, postavme si proti nim hromosvody chladnej roz-

vahy. Chráňme sa ich a kortešujme si sami v srdciach a umoch našich, a len čo po prísnom uvážení za dobré, spravodlivé a prospešné uznáme, to nasledujme.

Predovšetkým majme zreteľ a ohľad na všeobecný prospech vlasti, lebo je to aj prospech náš, ponevác sme my všetci čiastkou tejže. Za tým nasleduje prospech a dobro národa, ktorého rovnoprávnymi členami sme; a len potom prijde rad na osobné naše želania a túžby, bárs by ináčej akokoľvek oprávnenými a súrnymi byť sa zdaly. Všeobecnému dobru musia sa osobné chůfky vždy a všade podriaďiť.

Buďme opatrní, ale za vec zaujati; pozorujme, rozmýšľajme a uvažujme, ale nebuďme ľahostajní, neteční, lebo takto sväté povinnosti zanedbávame, veľkú zodpovednosť na seba berieme, ak dakedy, tak dnes: v dobe a okolnosťach takých, ktorým, čo sa týče rozorvanosti pochopov, náhľadov a smerov doposavad páru nebolo.

Opatrnosť a svedomitosť žiada a očakáva od nás naša tisícročná vlasť, buďme na tom, aby sa v nás nesklamala.

Pravdomil.

POLITICKÉ ZPRÁVY.

Koloman Tisza medzi svojimi voličmi. Bývalý ministerský predseda Koloman Tisza ktorý si po čas svojho dlhého vedenia krajinských záležitostí tak veľké zásluhy vydobil o rozkvet našej milej vlasti, je aj teraz ešte, vzdor tomu, že už viac nemá opraty správy krajinskej v rukách, politicky vážnou osobnosťou. Koloman Tisza zriedka kedy sa ozvie, ale keď niečo povie, či to povedal v sneme, či okrem neho, má to veľké záväzie.

Po zatvorení snemových zasadaní Koloman Tisza ponáhal sa medzi svojich voličov, aby im rozpovedal náhľady svoje o politickej situácii. Už vopred sa vedelo, že Tisza tento raz povie veľkolepú obširnu reč, ktorá bude opravdovou milennárnou rečou, lebo bude sa zaoberať s tisícročným dejepisom našej vlasti a naučeniami, ktoré si môžeme z dejepisu vlasti našej fahať. A Koloman Tisza povedal skutočne reč, ktorá je politicky veľkého významu, lebo prebehnúc cez históriu minulého tisícročia poukázal v nej na chyby a spolu ale aj na cnosti uhorského národa.

Koloman Tisza udal za najväčšiu chybu uhorského národa, že je náchylný k strannickým bojom, čo Uhorsko priviedlo už neraz na pokraj záhuby a upomína národ, aby sa nedal zachvátiť touto náruživosťou. Za najhlavnejšiu ctnosť Uhrov vyzdvihol úctu naproti napredovaniu a nezlomnú náklonnosť k slobodomyselným zásadám a na sklonku svojej dlhej politickej dráhy slávnostne vyzýva uhorský národ politický, aby sa nikdy nedal odstrašiť s dráhy liberalismu; zároveň zúfankosťou menuje, jestli by sa kedy Uhorsko vrhlo do náručia reakcie. Koloman Tisza jakoby prstom poukazuje na isté stránky, ktoré v Uhorsku stoja v službe reakcie a odsudzuje ich, ponevác za hraniciami vlasti hľadajú spoločníkov a na pomoc volajú rakúske reakcionárne živly proti krajine. Každý vie, že je toto na najvyšš *nevlástecká ľudová strana.*

Čo druhú etnosť vyzdvihuje Tisza oduševnenosť uhorského národa za svätosť konštitucionálnou cestou vynešených zákonov a slobody a dokázal, že Uhorsko tak pod Rákóczym, jako aj r. 1848. chytilo sa zbrane len na obranu konštitúcie. Nadmier vrele bráni vyrovnanie s Rakúskom z r. 1867. Nehanbí sa vypovedať, že veru aj sám bojoval proti tomuto vyrovnaniu, lež zároveň poukazuje aj na svedectvo prešlých 30 rokov, ktoré svedčia, že sa Uhorsko môže na tomto základe svobodne a samostatne vyvíjať. Od národnej a neodvislej strany požaduje, aby k radosti našich nepriateľov neklátili vyrovnanie s Rakúskom a napomína takéto buričov, aby verejnú mienku národa, ktorý vždy bol hotový za zákon a slobodu ísť do ohňa, neznepokojovaly tým tvrdením, že sa tieto zákony nezadržiavajú. Za sprisaháných nepriateľov Uhorska udáva tých buričov, ktorí jak tu v krajine, tak aj za hranicami jej, chcú zrušiť pomer Rakúska k Uhorsku.

Papežské nariadenie katolíckym biskupom v Uhorsku. Minulého týždňa došlo z Ríma nariadenie na katolíckych biskupov našich, ktorým sa vyzývajú, aby kňazstvo dôrazne upomenuli k plneniu všetkého toho, čo kňazské zákony predpisujú. Ponevác základom kňazského života je vychovávanie v seminároch, majú biskupi na toho stále dozerať. Hlavne majú biskupi na to dohliadať, aby sa nikto nevrhol na kňazskú dráhu bez povolenia.

Kňazi majú sa čím častejšie spovedať a pristupovať k sviatosti oltárnej.

Nadovšetko majú biskupi bdieť, aby farári a kapláni povinnosti svojho úradu verne plnili. Majú dozerať na to, aby farári nijak nezanedbávali starať sa o duševné spasenie svojich veriacich, aby čím častejšie ospovedovali cirkevníkov svojich, aby navštevovali nemocných, aby tam boli pri umierajúcich, aby vyučovali náboženstvo, aby vysvetľovali sväté evanjelium tak, žeby to ľud rozumel a pochopil. Kňazia majú učiť nielen slovom, tiež aj príkladom, lebo poľutovania hodný učiteľ je to, ktorý nevyučuje príkladom; biskupi majú dohliadať na mravný život kňazstva, aby nezavdali príčinu k pohoršeniu.

Predstavení cirkve majú si dať na tom záležať, aby vzdelanejších, ktorí sa zväčša málo starajú o náboženstvo, v kázňach alebo aj cestou časopisectva poučovali o základných pravdách a o božskom pôvode viery.

Taktiež aj o to sa majú starať, aby v stredných školách vyučovali náboženstvu vynikajúci kňazi.

Konečne biskupi majú prisne na srdce klásť farárom tých obcí, ktorých obyvatelia nehovoria maďarsky, aby sice poslúchali štátne zákony, v smysle ktorých sa deti majú priučať maďarskej reči, kresťanským naukám ale majú ale len vtedy vyučovať v maďarskej reči, keď sa deti reč túto ne úplne naučili. Toto rovnako žiada večné spasenie detí a záujem štátu. Aj to nech naložia farárom a kaplánom, aby len vtedy držali maďarské kázne, keď sa presvedčili o tom, že tiež veriaci dobre porozumejú. Keď k fare prislúchajúci hovoria inú a inú reč a všetci nerozumejú dobre maďarčine, majú farári na tom nástojať, aby slovo Božie bolo aj týmto veriacim v jejich materskej reči hlásané.

Odporúča základanie katolíckych časopisov, ktoré majú byť redigované tak, aby ich ľud porozumel.

Tú prvú časťku tohoto nariadenia, ktorá nariaďuje biskupom, aby dohľadali na mravný život farárov a kaplánov, taktiež aj nato, aby duchovné osoby tieto svedomité plnily povinnosti svoje, úplne schvaluje. Tú druhú časťku nariadenia ale, ktorá dáva úpravu kňazom, v jakéj reči majú vyučovať deti náboženstvu a v jakéj majú kazať slovo božie veriacim, držíme za nemiestnu,

lebo je to miešanie sa so strany pápežskej stolice do našich vnútorných záležitostí.

My s našej strany ačkoľvek si úprimne želáme šírenie sa úradnej maďarskej reči, a ačkoľvek nevieme dost úprimne odporúčať jednomu každému obyvateľovi vlasti, aby si reč túto osvojil; nikdy nebudeme schvaľovať, aby kňazi slovo Božie hlásali veriacim v tej reči, ktorej nerozumejú, taktiež aby dietky vyučovali katechizmu v inej, než v materskej reči. S našim vedomím sa to ani nedeje, a tak je toto nariadenie pápežské aj zbytočné.

Arciknieža Fridrich a ľudová strana. Mošonská ľudová strana — jako časopis «Vasvármegye» píše — vyslala z viac kňazov pozostávajúcu deputáciu ku arcikniežatu Fridrichovi s tou prosbou, aby svojim úradníkom rozkázal, žeby napomáhali ciele ľudovej strany. Arciknieža odpovedal na túto prosbu nasledovne: «Ja som vojak, tedy nepolitizujem. Keďby som ale politizoval, tak by bola mojou politikou politika kráľova, ktorá je vyjadrená v účinkovaní vlády.» Túto odpoveď arcikniežata nech si dobre zapamätajú naši bratia Slováci.

Černohorské knieža bol v Belehrade veľmi srdečne vítaný. Kráľ Alexander vymenoval ho za majiteľa jedného pešieho pluku a synom jeho udelil vysoké rády. Knieža Mikuláš odcestoval v utorok z Belehradu cez Viedeň do Cetinje.

Ostrov Kréta. V pondelok sa malo síť národné shromaždenie v hlavnom meste ostrova a malo predostreť sťažnosti a požiadavky svoje. Národné shromaždenie ale nemohlo byť otvorené, lebo sa iba 18 kresťanských poslancov síšlo.

DOPISY.

Od Žiliny, 25-ho júna.

Otený Pán Redaktor!

Ešte o voľbách ani chýru ani slychu, ale naši kňazia už nám hľadajú ablegátov. Pravda, že sa nás nepýtajú, že koho by sme sami chceli, oni sa radia o nás, ale bez nás v tom presvedčení, že koho nám s kanceli vykážu, toho aj vyvoliť musíme. Mali už porady v Kysuckom Novom Meste, v Predmieri a konečne v Považskej Bystrici. Na každej porade brali účasť takmer všetci farári jednotlivých okresov, nás medzi seba nepovolali, ba aj o poradách len tak z čiastky vieme voľať.

Príčinou týchto porád má byť to, že takmer všetci hornoviediecki kapláni chceli za ablegátov vystúpiť. Toto im páni farári závideli, lebo veď aj oni by chceli byť ablegátmi. Aby teda boj medzi kňazstvom nevypuknul, vydržiavané boly porady, na ktorých sa malo ustanoviť, že v ktorom okrese kto vystúpi. Vo farách menovaných obcí pristojené boly veľké trakty, pánkovia sa dobre zabávali, dobre jedli a dobre pili, ale čím ďalej, tým menej sa mohli porozumeť. Porady nevedly k cieľu, lebo každý prítomný dostával väčšiu a väčšiu chuť na ablegátsky mandát. Večer bol, keď sa shromaždení kňazia rozišli, a ponevác z porady nič nebolo, iste sa o nedľho zas voľakde síjdu na poradu, kde zas bude dobrý obed a dobré vínko. Tomuto sa naši kňazia najlepšie rozumujú.

Nuž hľa, takéto výhľady máme k budúcim voľbám. Každý pán farár bude na svoju ruku robiť, rátať sa na ľudovú stranu, pomocou ktorej k ablegátskemu mandatu

prijde. Veď by sa niektorá obec aj rada striasla svojho duchovného pastiera, a v tejto viere by mu milerada vystavila ablegátsky list; nuž ale však jej aj potom len na krku zostane, lebo farár dostáva dôchodok farský aj vtedy, keďby bol alegátom. Rozdiel by bol len to, žeby farár-ablegát dôchodok nestrovil doma, ale v Budapešti.

Naši pánkovia si ešte to myslia, že sa im podari z domu vyslancov františkánsky kláštor spraviv. V tomto páde prvé pojednávanie by iste o tom bolo, že o koľko percentov by sa mala štóla zvýšiť, aby pánkovia ešte pohodlnejšie žiť mohli, než doteraz žijú. Zákonom by sa azda aj to uzavrelo, že koľko offeri má byť v každom kostole, koľko má každý veriaci oferovať, a kto by toto prestúpil, ten by musel pred kostolom klačať, jako to kedysi bolo. Pravda, že by si naši pánkovia vedeli svet sriadit' po svojej chuti, nepýtajú sa, čo my povieme k tomu. Hja, tie staré časy, v ktorých kňazia panovali sa už minuly, tie sa nenavráfa; teraz má aj kňaz len natoľko hodnotu, nakoľko svojmu povolaniu, svojej vlasteneckej a spoločenskej povinnosti zadosť učini. Ani kňaz nenie duch, aj on je len človek, ktorý má práve tak povinnosti, jako bárs kto z nás.

Z vidieku ešte vždy prichádzajú chýry o millennárnych slávnostiach, ktoré sa všade skvele vydržovali. Aj v Žiline bola slávnosť millennárna, bolo slávnostné mestské shromaždenie, a večer celé mesto bolo osvetlené. Na slávnosti účasť bralo celé obecnstvo bez rozdielu.

Horňák.

Skalica, dňa 26-ho júna.

Ctený pán Redaktor!

Keď niekto vleje sislovi hrnček vody do diery, vystrčí hlavu, poohliada sa a zase sa schová. Mój nebohý starý otec vravievali — Pán Boh im daj večné nebo — že v taký čas sa sisel zopre zadkom k predu, a čo by si aj do večera lial vodu nevyleze von. Aj ja som vlial ale nie hrnček vody, lež pár slov na papier. Tiež vystrčil hlavu ale nie sisel, lež človek. A preto zaumienil som si, že budem skúmať, či slová starčekove sú pravdivé.

Ctená redakcia! Kto nezná silu tunajnej ľudovej strany, zdesí sa pri pohľade na tie nesčíselné dopisy z našich strán. Učíme sa tajomstvo, že je jedon Boh vo troch osobách. Skalický dopisovateľ „Krešťana“ odhalil tiež tajomstvo, on totižto súc jedon, priznáva sa ku všetkým podpisom vyjdeným zo Skalice v „Krešťanovi“. Kto by si len pomyslel že Rutko Hluchý, Ján Potočný, kmotor Krajaneec, Peter Tručeník, Ondrej Rapotáč, Anton Trúchli, tiež Šidlo od Prešporka, od Šaštína, z Horného Nitrianska sú len jedna a tá istá osoba. Nemohúe tie splechaniny počúvať, tiež som pár slov napísal do novín oproti p. Rapotáčovi, hneď na to ozval sa, že som mu naďal do truľov. Pán Trúchli, úfam sa, že sa tak volá po maďarsky, po slovensky Truhlík. Pane Trúchly, píšete že sa do politiky nerozumiem, a hľa, jak som vám hneď na meno trafil. Píšete že ľudovci nám neodoberajú pokoj, pane Trúchly, pozrite si lepšie do vašich dopisov a uznáte, že s prefíkaným šibalstvom špiníte mená mnohých spoluobčanov. Prečo na posmech opisujete tiež niektoré mená mŕtvých a chudobných Lazárov, ktorí ziadnemu uškodiť nemohli? Či neviete, že ste bodli ľuboko do srdca pánu Muštuskovi? Čo vám on urobil? Či ste už hodnú čiastku mešťanov na posmech nechceli obrátiť? Čo vám urobili všetci? Čo vám urobil ten sedliak, ktorý ani čítať ani písať nevie, keď ste ho Judášom nazvali? Za to že nešiel hlasovať na žiadnu stranu? Veď sa on aj tak do žiadnej politiky nemieša.

Spomínate stupavské a nitrianske lotorstvá a tieto

jaké že sú? Veď ste vy neboli ani v Stupave ani v Nitre, jako môžete tvrdit' čo druhí hovoria? Vo Skalici teda ste bol a neviete o pravde. Píšete, že dopisovateľstvo donesie trpké hrozna, to vám verím, ale ani vám nie sladké. Za jednu vec vás predsa pochváliť musím, že ste tak vedel ľud od pitia pálenky odtiahnuť bez obrazenia zákona a tak môžete pomôcť aj od civilných sobášov, vyhláste totiž, nech sa žiaden nežení, žiadna nevydáva. Keď sa môže kňaz zaobísť bez ženy, prečo by sa nemohol druhý človek, ktorý aj tak bol vojacom, kde sa všetkej domácej práci priučil

Voláte ma ševcom, aj som ním. Ale keď mi prajete dobré jarmoky, aj ja vám niečo poraďím, z čoho si môžete poučenie vziať. Ja som bol zamladi len taký švec čo dratvou šije, t. j. slovensky. Naraz sa móda prehodila a odo mňa prestávali ľudia kupovať. Vidiac, že každý si kupuje „nóglované“, začal som špintat', nadávať, ba som aj oflingoval daktorych, keď nekupovali odo mňa, tak ako vy s vašimi dopisami; rozumie sa, že aj tento špás som draho zaplatil. Voľky nevoľky musel som sa priučit' novej móde a teraz chvála Pánu Bohu mám sa dobre, jarmoky idú zase.

S Bohom

Skaličan.

Moravsky Lieskov, 27-ho júna.

Veľactený Pán Redaktor!

Naši výletníci sa už z Budapešte navrátili a rozprávajú s radosťou čo videli, čo zkusili. Veľmi sú vďační, že krajinskí vyslanci trenčianskej stolice, zvláštne ale jej okresu trenčianskeho a púchov-illavského, odkiaľ výletníci boli, svojich voličov znamenite privítali a uhostili. Mal tento výlet aj v inom smere dobrý výsledok. Všeobecne známe je, že ľudová strana, zvláštne ale jej noviny Krešťan usilovali sa medzi iným aj o millenniume a o výstave všelijaké bludy rozchyrovať. Našli sa u našich dedinčiarov ľudia, ktorí tieto vytlačené balamutiny za pravdu považovali, a nedaj Bože ich nahovoril, aby si millennárnú výstavu pozreli. No teraz keď počúvajú chválu očividomých svedkov, nuž ich to už mrzí, že sa tak od Krešťana za nos vodit' dajú.

Pán farár bitčanský tiež povedal Krešťanovi pravdu, keď napísal do tých istých novín, že millennárna slávnosť nenie slávnosť daktorej politickej strany, lež je to slávnosť celej krajiny, každého uhorského vlastenca. Preto že Krešťan nevlastenecko zmýšľa, keď drsným hlasom napáda katolíckych kňazov, ktorí chcú byť dobrí vlastenci. Prepiatosť novín „Krešťan“ už začína sa neľubiť aj samým kňazom, lebo už aj týmto bije do duše, aj týchto jednostajne obviňuje a karhá. No bitčanský pán farár je ctihodnejšia osoba v celej stolici, nežby mu špintanie Krešťana na cti ublížiť mohlo. Keď blázon napadne na ulici počtívého človeka a nadá mu, nuž ktože ho preto odsúdi? Každý povie že blázon hanby nepozná, teda ani viny nemá. Nuž aj ten besný Krešťan tak píše koľko ráz, že nám napadne: či len nemá v tej mašine o jedno kolečko viac, alebo menej?

Huckanie ľudu proti millennárnym slávnostiam sa nepodarilo, teraz ani huckanie proti výletu na výstavu nemalo toho výsledku, jaký si Krešťan prial. Pomaly utichne všetká moc a sláva „Krešťan“-ova, a svet tieto novinky nebude považovať za iné jako za kúsok papieru. Čo si ale potom Lepšény počne s jeho tlačiarňou, ktorú teraz ľudová strana udržuje, a ktorá pánkovi také prijmy donáša, že bývalý františkán teraz si žije ani gróf?

No naši ľudia sú veľmi šťastliví, že nepočúvali Krešťana, a vybrali sa do Budapešti. Úfame, že sa takého výlety opakovať budú. Aspoň poznať všade, že v pravky

výletníkov mnoho chuti narobili. Nech aj použije príležitosti každý, kto len môže, nech zkusí nech sa poučí, veď v živote všetko dobre môže upotrebiť.

Kopaničiar.

Liptovský Svätý Mikuláš, 25-ho júna.

Ctený pane Redaktor!

Váš časopis mielen mňa, ale celé tunajšie obecnstvo prakvapil asice z tej príčiny, že rozširuje všestranné svetlo, lásku a bratstvo. Je v každom ohľade pravou protivou „Kreštana“, ktorý ľud svojimi nesvedomitými a zlomyseľnými správami a prekrúcaniami len na bludné cesty uvádza.

Rozširuje nenávisť medzi jednotlivými náboženstvami a národnosťami, kdežto časopis tento, práve to by mal hlásať, že v každom človekovi bez rozdielu náboženstva, národnosti a stavu vidíme svojho blízkeho. Nuž ale toto „Kreštan“ nechce vidieť, to vidno z každého riadku jeho obsahu. Jemu je každý statočný človek, ktorý v spoluobčanovi svojom bez rozdielu náboženstva, národnosti a stavu sliada blízkeho svojho, divokým táčarom.

Musím soznať, že behom toho dlhého radu rokov, ktoré mi Všemohúci doprial dožiť, mnoho som počítal, mnoho skúsil, mnoho videl a počul o neľudskej nenávisti, ale takej, ktorú „Kreštan“ rozosieva, nenašiel a nevidel som nikde páru. Tak bezbožne a zlostne píšeť je v stave skutočne len katolícky kňaz, ktorý celkom zabudol na svoje povolanie.

Už mnohí z hornoviedieckych našich spolubratov sadli na lep týmto ohlupujúcim a poburujúcim článkom, ktoré vychodia v Kreštane a keď potom čitatelia súc rozohnení poburujúcimi článkami, dopustia sa nejakej nezákonnosti a prepadnú trestu, tu ich neslýchane bohatí vodcovia ľudovej strany gróf Zichy a gróf Eszterházy opustia, ako by sa ich to ani najmenej netýkalo. Ale veď je to stará pravda, že pán sedliaka len do tých čias zná, kým ho môže využívať, potom ho odkopne.

Nejdem sa ale ďalej rozpisovať o tomto nesvedomitom jednaní týchto dvoch pánov grófov. Keby som nebol presvedčený o tom, že slovenský ľud dnes-zajtra aj tak pozná ich sebecké skutky a odvrhne sa od týchto panákov, nuž by som musel zúfať.

Zvláštneho vám nemám na tento čas čo písať. Počasie je u nás premenlivé, úrody sa dosiaľ pekne ukazujú, jak len nejaká pohroma neprijde, nuž sa stodoly naše naplnia. Na budúce viac!

Priateľ ľudu.

Nadužívania matrikárov.

Keď kto číta časopisy ľudovej strany a všetko to čo tam stojí popísané, vezme za svätú pravdu, nuž prijde k tomu presvedčeniu, že sú matrikári tí najdivokejší ľudia, ktorí nemajú inej roboty a iného povolania, len aby občanov sekurovali. V týchto časopisoch ľudovej strany celé stĺpce sú zaplnené naduživami, ktorých sa matrikári dopúšťajú. Aby nám nikto nemohol na oči vyhodiť, že my tieto nadužívania matrikárov zamlčujeme, podávame tú niektoré prípady. Vezmime hneď prvý pád.

Jeden katolícky pár v peknom poriadku sprevádzaný svadobníkmi prišiel k matrikárovi. Doma už varili a smažili na hostinu kurence a husy, prišli už aj cigáni, slovom už všetko bolo prichystané, o čom mal vedomie aj matrikár, keď ho aj na hostinu nepovolali. Lenže darmo prišiel pár aj so sprievodom k matrikárovi, lebo ich tento neosobášil, asice preto nie, že *nedoniesli*

sebou žiadne dokumenty, listiny o totožnosti svojich osôb a že sa nedali ani vyhlásiť, ale prišli len tak razom bez všetkého *predbežného dohovoru s matrikárom*. Je prirodzené, že tento skutok matrikára vzbudil rozhorčenie medzi svadobníkmi, a pán farár to potom hneď v jednom časopise ľudovej strany ešte strašnejšie opísal.

Druhý prípad udal sa práve za podobných okolností, ale zapríčinil už väčšie rozhorčenie. Chcel sa dať *sosobášit cigán s cigánkou*, ale ich chvályhodnú vôľu zmaril matrikár, ku ktorému prišli v poriadnom odevu, *asice preto, že mladucha sotva bola trinásťročná a mladoženích nebol slobodný od vojska*, ponač bol len osemnásťročný. Zklamani cigáni — jako to pán kaplán v orgáne ľudovej strany opísal — spravili veľkú ribiliu a povedali, že mladý pár bude žiť v divom manželstve a už i len preto opísal prípad, že nové zákony každým spôsobom donucujú mladé páry, aby žily v divom manželstve.

Tretí prípad je o mnohó vážnejší. Jeden človek, ktorý žil so ženou v divom manželstve, nebezpečne onemocnel a malo sa všeobecne za to, že zomre. Po ospovedaní napomenul ho kňaz, aby s tou ženou, s ktorou už od rokov žil a splodil dietky, vstúpil do zákonného manželstva už i len aj pre deti. Zomierajúci nahliadol, že pán farár má pravdu a naskutku poslal pre matrikára, ktorý *sice hneď prišiel*, ale ich nesodal pre tú príčinu, že *žena bola mužovi sesternicou* a že k sňatku nemali ministerského prvolenia. Odporučal *sice*, aby sa o ministerské prvolenie uchádzali cestou telegrafu, ale viac neurobil a tak sobáš vystal. Je sice pravda, že patričný o tri týždne vyzdravel a zákonne sa dal *sosobášit*, ale preto — píše jeden katolícky učiteľ — nič vraj nezastáva matrikára, ktorý ešte aj v takomto prípade prisne sa drží zákona.

Jako vidno z týchto troch prípadov časopisy ľudovej strany prijdu k mnohým takýmto správam a ešte lepšie budú búriť proti „novému poriadku“ a naďalej budú nemilosrdne *žiadať* možnosť toho, aby bez dokumentov, vo veku sedemnástich rokov páry byly *sobášené*, aby bratanec pojal sesternicu bez ministerského prvolenia a aby brat so sestrou mohol uzavreť manželstvo. No to je už skutočne strašná žiadosť. Čo je mnoho, to je mnoho!

Idú šašky!

(Dokončenie.)

Spisok tento po prednesení toho, jako povstala ľudová strana, v osobitej hlave dokazuje, že je ľudová strana — kňazskou stranou. Cirkevno-politickými zákonami bola kňazom veľká moc odobratá, vláda týmto zákonami oslobodila ľud od sekatury kňazov, lebo však dobre je známe, že katolícki kňazia protestanta s katolíckym dievčaťom prv ani nesobášili, pokiaľ patričný nepodpisal revers, že narodiť sa majúce deti budú v katolíckom náboženstve vychovávané. A aj pri krstoch koľko detí pokrstili za katolíkov, ktoré dľa zákona inému náboženstvu mali prislúchať.

Vláda nahliadla, že toto nezodpovedá slobode a preto uviedla civilné manželstvo a štátne matriky. A týmto bola kňazom z rúk odobratá moc.

Keď zákony byly Jeho Veličenstvom sankcionované, gróf Ferdinand Zichy, ktorý sa na každý pád chcel stať veľkým mužom, začal rozhlasovať, že je katolícke náboženstvo v nebezpečnosti, že treba cirkevno-politické zákony pod revisiu vziať, t. j. hlásal, aby zákony tieto byly nazpät vzaté. Toto bola voda na mlyny kňazov. Hrnuly sa jako šašky pod zástavy Ferdinanda Zichyho.

aby údajne ochránili náboženstvo, v skutočnosti ale preto, aby si vydobili nazad moc, aby mohli aj naďalej nad ľuďom panovať. Takto povstala ľudová strana, ktorá je ale vlastne kňazskou, lebo z nej nik iný nemá osohu iba kňazia.

V osobitej hlave opísaní sú gróf Ferdinand Zichy a gróf Mikuláš Móric Eszterházy.

Gróf Ferdinand Zichy je vo veľkej miere ctibažný človek. O tom svedčí aj tá okolnosť, že si vymodlikal rád zlatého rúna a titul skutočného tajného radcu. Priateľ a vodca ľudu chce čím vyššie stáť nad tým ľuďom, ktorý chce viesť. Ďalej je ale gróf Zichy aj lakomý. Tento veľký ľudomil, ktorý hlása, že za chudobu chce bojovať proti kapitalistom, dal sa vyvolať do takých bánk, sporiteľní a iných podnikov, ktoré zťahujú kožu chudobnému ľudu a mnoho, mnoho tisíce zlatých prepitného dávajú osvieteným a milostivým členom direkcie. Ferdinand Zichy sa nehanbí požičať svoje meno na viechu takým podnikom, proti ktorým rečníeva pred ľuďom.

Ale to je už jeho zásadou, *aby ostala i kapusta i koza aby sa nasýtila*. Kapustu sväza pre seba a kozu nachová — rečou. Lebo niet v krajine človeka, ktorému by bol pomohol inak než slovami. Je v stave plakaf, ľutovať, keď sa ponosujú pred ním ľudia, že ich obeň, povodeň alebo iné elementárne živly zničily, a obyvateľstvo nemá čo by do úst položilo, ale svoj pugilár neotvori aby dal čo i len desiatku pre nešťastných. K nebu pozdvihne svoje oči a prisľúbi že — *sa bude modliť k Bohu*.

Gróf Mikuláš Móric Eszterházy opísaný je čo človek veľmi slabých vlôh, popri tom ale veľmi ctibažný. Gróf Ferdinand Zichy vybral si jeho k boku, aby bol aj niekto, čo dá peniaze na výdavky, ktoré sú veru nie malé. A gróf Eszterházy vidiac skoro každý deň meno svoje vytlačené v novinách, hrozne sa tomu teší, že jak slávny muž je on už a platí len tak hrmi.

Zatým je pekne opísané účinkovanie kanonikov, ktorí v tichosti bez hluku a kriku napomáhajú ciele ľudovej strany tými peňazmi, ktoré nábožní ľudia obetovali boli na náboženské ciele. Z týchto peňazí vydržiavajú sa teraz časopisy ľudovej strany.

Veľmi trefne opísané je účinkovanie jednej čiastky dedinských farárov a kaplánov. Účinkovanie jejich je čira čistá vypočítavosť a sobeckosť. Z fary a Božieho domu urobili korteský bñloh. Za dekanský červený cingul alebo lepšiu plebaniu chladnokrvne rozbúria duševný pokoj tichých obyvateľov. Čo im je rodinný pokoj? Ženu rozhorčia proti jej mužovi, nezralého šuhajca proti otcovi. Svoju sieť sladkými slovami vyhodí najprv na najnaničhodnejších a najsprostších ľudí dediny. Potom zapletú aj statočných a rozumnejších gazdov, lebo veď kto by si myslel, že pomazaný sluha Boží preto hovorí proti vláde, preto búri proti zákonom a preto vychvaľuje Zichyho ľudovú stranu, že z toho chce mať osoh? Všetko poprekúcajú a znevažujú.

Keď spisok takto v jasnom svetle predstavil povstanie a účinkovanie ľudovej strany a opísal sobecké ciele vodcov jej, nasledujúce vyzvanie upravil k slovenskému ľudu:

«Z tohoto všetkého vidíte, milí spoluobčania, do takej spoločnosti ste sa zamiešali a na jakom strome sa vyklúvala strana šašiek.

A vy by ste chceli ťahať, aby ste do blata zaviaznutý voz ľudovej strany, poťažne voz grófov a kňazov kňazskej strany vytiahli z bahna?

Či vy potrebujete to, aby v tejto peknej krajine zase grófi a kňazia boli pánmi a radšej necháte zhytnúť slobodu, ktorú vybojovať podarilo sa len po tak dlhom

boji a za vykrvácanie toľkých vlastencov. Lebo vedzte, že jestli by panovanie šaškovej strany náhodou nastúpilo, vtedy budú pánmi v krajine kňazia a potom našim údeľom bude služobníctvo, horký chlieb otroctva.

Nie! To nemôže chcieť ani jeden poriadny človek. Preto s opovržením odvráťte sa od ľud mámiacich vodcov šaškovej strany. Opravdový uhorský občan nemôže byť údom ľudovej, lepšie rečeno šaškovej strany, lebo:

1. poriadny človek nemôže si zastať medzi tých, ktorí proti láske ku bližným našim búria;

2. poriadny človek nemôže byť prívržencom tej strany, ktorá poburuje proti zákonom sankcionovaným kráľom.

3. a múdry človek si to nežiada, aby v krajine boli pánmi kňazia. Kňaz má miesto pred oltárom.

Noviny ľudovej, vlastne šaškovej strany znevážily pred vami slobodomyslnú stranu.

Nuž či viete jaká je to tá slobodomyslná strana?

No teda slobodomyslná strana je tá strana, ktorá z horkého utlačovania vyslobodila krajinu;

slobodomyslná strana je tá strana, ktorá zaviedla verejnú a právnu bezpečnosť;

slobodomyslná strana, je tá strana, ktorá dľa možnosti svojich síl napomáhala roľníctvo, priemysel a obchod;

slobodomyslná strana je tá strana, ktorá previedla, že každý uhorský občan v pokoji a slobodne môže vyznávať svoje náboženstvo;

slobodomyslná strana je tá strana, ktorej máš to ďakovať spoluobčane, že o mnoho lacnejšie môžeš cestovať po železničiach než predtým;

slobodomyslná strana je tá strana, ktorá ochráni našu tisícročnú ústavu a slobodu a ktorá pilnou prácou priviedla to ta, že je krajina dnes mocná a silná, tak mocná a silná, že sa Viedeňčania od zlosti až pukajú.

Táto strana je tá strana, ktorá nielen sľubuje ľudu ale aj robí za ľud. Je pravda, že i táto strana má malé nedostatky, nuž ale ktože je na svete bez chyby. Ale táto strana na tom pracuje, aby ustavične lepšie a lepšie zákony boly vynesené, aby týmito odpomohla farchám ľudu a urobila ho uspokojivým a šťastným.

To je pravda, že je táto strana nie taká ničomná strana, ktorá sľubuje ľudu, že sotre daň a bude rozdávať zeme. Takej krajiny veru nikde niet na svete. Ale áno, slobodomyslná strana práve teraz pracuje na takom zákone, ktorým sa znížia dane a spravodlivo rozdelia farchy tak, že kto má viac, nech aj viac dáva na krajinské trovy, a kto má ešte menej, nech neplatí viac, len toľko, koľko ľahúčko zaplatiť môže.

Preto spoluobčania, ktorí chcete dobre vlasti a sebe, odvráťte sa s opovržením od ľud mámiacej šaškovej ľudovej strany a zastaňte si pod zástavu slobodomyslnosti.

Tam je sloboda, tam je pravda, tam je svetlo, tam je blaženosť.

Nech žije slobodomyslnosť!

Nech žije slobodomyslná strana.»

CHÝRNÍK.

Kráľovský par dňa 1. t. m. odcestoval z Viedne, Kráľ sa rozlúčil od kráľovny v Atuangu a odcestoval do Işlu na 8-týždňový pobyt a kráľovná cestovala do Bavorska, zkađe príjde len v prostred júla do Işlu. — Arcikňazna Maria Valeria i so svojimi dieťkami tiež

prije do Išu na dlhší pobyt. Rodinnú radosť, ktorej hľadí arcikňazna v ústrety, očakáva sa počiatkom septembra.

Fabrika ľahla popolom. Libigovská veľká fabrika bavlnová v Reichenbergu zhorela dňa 30. júna až do základov so všetkými pobočnými staviskami. Z robotníkov pri požiari jeden prišiel o život a 25 osob bolo ťažko raneno.

Traja väznia ušli. Traja lotri: Perikles Affendakis jeden z tých medzinárodných vlamačov, ktorých boli lanského roku v Budapešti chytili, keď na viac miestach vylámali wertheimky a odsúdili na dlhoročné väzenie, Ambrus Kázár a Desider Scheiber uväznení pre krádeže, dňa 30. júna, za bieleho dňa o poludní ušli z peštianskeho väzenia. Pílnikom si prepílili putá, napodobneným kľúčom z drôtu pootvárali jeden druhému železné dvere svojich cell, potom vystavili drevené dvere jednej cely, a pristavili ich k oknu a tu vylomiac mreže popreskávali do peštianskej archívarne, kde vtedy nebolo nikoho a tak sa dostali na ulicu. Scheiber bol v spodných šatách a preto bol nápadný obecnstvu a jedon služba ho chytil. Medzitým po ulici idúci sa dozvedeli o úteku lotrov, služovi pomohli Scheibera odvieť do väzenia, Affendakisa a Kázára začali prenasledovať, ale tí súč v riadných šatách zmizli medzi obecnstvom. Teraz ich hľadajú po celej krajine.

Strašná vražda. V obci Somogy-Szill zo soboty na nedelu udala sa strašná vražda. Krémár Jozef Adler, jeho manželka a ich dvoje detí padli za obeť strašnej vraždy, ktorá dľa pravdepodobnosti spáchaná bola z pomsty. Asíce Adlerovi bol dlžen jeden mlynársky tovaryš 5 zl. Adler zvedel, že mlynár tovaryša prepustí z práce, požiadal ho, aby zadržal šaty tovaryšove, ktorý v zlosti nad týmto spáchal strašnú vraždu. V noci zaklopal na okno Adlerovi, ktorý myslíac že je to hosť, pustil ho do domu. Mlynársky tovaryš srazil Adlera sekerou a jeho manželke, ktorá chcela pomocou príspeť svojmu mužovi, odťal hlavu; s týmto sa však vrah ešte neuspokojil, ale zavraždil ešte jedného 14-ročného chlapca a jedno 11-ročné dievča, ktoré nariekaly za rodičmi. Menšie deti v svojich posteliach ani nemukly a tomu môžu ďakovať, že sa im nič nestalo. Vrah pohádzal na jednu hľbu svoje obeť. Na druhý deň malé deti rozpovedaly, že Gábor bába zabil mamu, otca, brata a sestričku. Žandári čoskoro vystopovali vraha, ktorého odviekli do väzenia štát. zástupníctva v Kapošváre.

Z Trnavy nám píšu, že sa úrody následkom dažďa dobre popravily; pšenica a raž sľubujú dobrú žatvu. Možno očakávať, že sa na jednom jutre urodí 10—12 metr. centov. Krmpľa a strova sľubujú tiež dobrú úrodu. Hrozno sa tiež pekne vyvíja.

Pozor na deti. Následkom nepozornosti rodičov už mnoho detí prišlo o život. Tak sa stalo nedávno aj v Hybiach. Ondrejova Bartamová šla na pole za prácou a svoje poldruhoročné dieťa bez všetkého dozoru nechala doma a zamkla dvere. Na seba ponechané dieťa spadlo do jedného šafľa naplneného vodou a tam ho našli mrtvé.

Svokru si vzal za ženu. Adam Bisták v Jakubovanoch (lpt. stol.) po tieto dni prisahal večnú vernosť svojej svokre, s ktorou bol žil v divom manželstve od pár rokov, keď mu bola manželka, nevlastná dcéra svokry zomrela.

Prešibani podvodníci. Po tieto dni prišli ku zámožnému gazdovi Vargovi v gemerskej obci Ravazde dvaja neznámi sedliaci. Rozpovedali mu, že sa im prísnilo, že na jeho roli je zakopaný veľký poklad, samé čisté zlato.

Vargu tento chýr veľmi potešil a dvaja podvodníci hneď mu aj rozpovedali, ako vykopú poklad. Asíce, že na siedmy deň znova prijdú a gazda aby prichystal toľko voskových sviec, kolko členová je jeho familia, dve šunky, dva chleby a pol okova vína, lebo že nočná práca bude ťažká, vyhladnú, budú mať smäd, ustanú a že do rána musia byť s vykopávaním pokladu hotoví, aby im ho slúžny neodobral. Varga dobre pohostil svojich navštevovateľov, ktorí napomenú ho na mlčanlivosť odišli. Na siedmy deň popoludní prišli opäť dvaja hostia s čakami a rýľami. Gazda ich uhostil a keď sa zmrklo, vybrali sa vykopať poklad. Prv však pýtali od Vargu 25 zl. za nástroje, kúpené ky vykopávaniu pokladu. Varga im obnos vyplatil a dal im šunky, chlieb a víno. Podvodníci potom dali každému v dome do ruky sviecu, kázali im pokľakať a povedali, aby sa dotiaľ modlili, pokým oni neprijdú. Ale s miesta aby sa ani nepohli, pokým budú horeť sviece, lebo žeby sa poklad razom prepadol. Vargovci so sviecami v rukách kľaciač modlili sa a dvaja sedliaci išli vykopať poklad. Po polnoci dohorela Vargovi svieca, teda on už mohol vstať. Vstal teda, začal ich hľadať po dvore, v zahrade — ale ich nenašiel nikde. Podvodníkov hľadajú teraz žandári.

Jak ďaleko ukladať križe zbožia. Počas žatvy veľmi mnoho škody zapríčiňuje po poliach jachajúca železnica s jej iskrami a gazdovia sú nútení každoročne pravotíť sa o nahradenie škody so správami patričných železníc. V takýchto záležitostiach nadobudnuté nepríjemné zkušnosti — jako sa sdeľuje — teraz k tomu pohly direkciu uhor. štát. železníc, aby zaslala obežník ku vrchnostiam. V obežníku prosí direkcia železníc, aby v každej obci, cez chotár ktorej tiah sa železničná dráha, bolo vyhlásené, aby si gazdovia od dráhy aspoň na 100 metrov ukladali zožaté zbožie, poľaťne križe, aby iskry nezapríčinily škodu. V takých prípadoch, keď križe zbožia neboly ukladané aspoň na 100 metrov od železničnej dráhy, za prípadnú škodu požiarom železničná správa nedá náhradu.

KU OBRÁZKU.

Na prievoze.

Po krajine nastala žatva a s ňou i nepočtené práce. Pracovitá čeliadka gazdova má teraz plné ruky práce, aby čím skôr za dobrého počasia bolo dovezené do stodoly to, čo Boh požehnal. V takýto čas je všetko na poli a že ku nejednej zemičke troba aj preveslovať, to by nám nejedna slovenská nevesta vedela povedať. I na našom obrázku vidno, jako sa slovenská rodinka preváža na člnku za pracujúcimi na druhej strane robotníkmi.

K OBVESELENIU.

Pri súde.

Murár opálil paliera tehlo a preto bol povolauý pred súd. Tajil a na dôkaz doviedol si aj svedka.

Sudca (pýta sa svedka): Teda vy ste nevideli, že žeby bol tento murár udrel paliera tehlo, keď bolo po práci?

Svedok: Veru som nevidel pán sudca! A že ho tehlo neudrel, verím už aj preto, lebo murár Holbička akonáhle zazvonila „fajront“ tehly sa ani nedotkne!

Knižtlačiareň Viktora Hornyánszkého v Budapešti.